

Huvudman

Huddinge kommun
servicecenter@huddinge.se

Ärendet

Tillsyn av Widerströmska gymnasiet, Blickagången 16, i Huddinge kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Huddinge kommun att senast **torsdag den 30 november 2023** vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd, utredning av elevers ordningsstörande beteende och utredning av elevers frånvaro. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Om Huddinge kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Huddinge kommun ska vidta följande åtgärder

Anmälan och utredning av elevers behov särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle före den 30 november 2023 informera samtliga lärare om skollagens bestämmelser om särskilt stöd, skyldigheten att anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd och hur anmälningsförfarandet går till. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Av dokumentationen ska även en beskrivning av anmälningsförfarandet framgå. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av

vidtagna åtgärder den 30 november 2023. (3 kap. 7 § och 2 kap. 34 § skollagen)

2. Se till att för varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn, eller som redan har inkommit men där utredning ännu inte har påbörjats, ska rektorn starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit under perioden den 15 juni – 30 november 2023 och vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 30 november 2023. (3 kap. 7 § skollagen)
3. För varje utredning om särskilt stöd som avslutas innan den 30 november 2023 ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till, fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller besluta att inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera hur många sådana beslut som fattats från den 15 juni 2023 till den 30 november 2023, samt om beslutet är att utarbeta åtgärdsprogram eller ej. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen)

Utredning av elevers frånvaro

1. Se till att rektorn beslutar att starta en utredning för elever som har upprepade eller längre frånvaro, om det inte är obehövligt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Utredningen ska mynna ut i åtgärder för att eleven ska bryta ett negativt frånvaromönster. Samtliga utredningar av längre eller upprepade frånvaro, som genomförts under perioden 15 juni 2023 till 30 november 2023, ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (15 kap. 16 § skollagen, 3 kap. 7 § skollagen)

Utredning av elevers ordningsstörande beteende

1. Se till att rektorn startar en utredning om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Med utgångspunkt i vad som framkommer i utredningen ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit under perioden den 15 juni – 30 november 2023 och vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 30 november 2023. (5 kap. 9 och 10 §§ skollagen)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Huddinge kommun en anmärkning avseende brister rörande planen mot kränkande behandling. Huddinge kommun ska senast **torsdag den 30 november 2023** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser anmälan om kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2022:11452) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys vårterminen 2023 inlett en tillsyn av Widerströmska gymnasiet i Huddinge kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Widerströmska gymnasiet följer gällande bestämmelser om särskilt stöd, utredning av elevers ordningsstörande beteende, utredning av elevers frånvaro, planen mot kränkande behandling och anmälan av kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 9 och 10 februari 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat elevakter och elevnoteringar. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap.

8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Anmälan och utredning av elevers behov av särskilt stöd och utarbetande av åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med elever uttrycks att många elever har svårt att nå kunskapskraven i ämnet matematik. Vidare visar resultaten för de nationella proven i matematik 1 och 3 vårterminen 2022 en hög andel elever som underkänts. En elev uttrycker att en tredjedel av eleverna tycker det är svårt med matematik. En annan elev säger att hälften av eleverna i hans klass har underkänt. Flera elever uttrycker att det finns stöd att erhålla, men att stödet inte är tillräckligt. I intervjuer med lärare uppger flera lärare att alla elever med behov av särskilt stöd inte har anmälts till elevhälsan. Representanterna för elevhälsan uppger visserligen att skolan har ordnat flera tillfällen med stödmatematik, sommarskola, lovskola och att de genomför prövningar för elever inom matematikämnet, men samtliga representanter säger att skolan inte kan möta behoven av stöd i matematik och flera representanter uppger att alla elever med behov av särskilt stöd i matematik inte är anmälda till elevhälsan. Vidare namnger elevhälsans representanter fyra elever som har flertalet underkända betyg men som inte är anmälda till elevhälsan. Elevhälsan namnger ytterligare två elever som har behov av mer än extra anpassningar, men som inte vill ha något stöd från elevhälsan. Vidare framgår av intervjun med rektorn att det finns elever som skulle kunna ha behov av att anmälas till elevhälsan på grund av att de riskerar att inte nå målen, men som inte är anmälda. Rektorn förklarar att vissa elever hamnar i skymundan för att de inte är utåtagerande och högljudda och att alla elever inte vill uppmärksammas.

I intervjun med lärare framgår vidare att lärare upplever att det är oklart vem som ska skriva kartläggningen och flera lärare uttrycker att det är många elever som behöver kartläggningar som inte är gjorda. I intervjun med elevhälsans representanter uppges vidare att alla elever som är anmälda till elevhälsan inte har utretts för behov av särskilt stöd. I intervjun med rektorn bekräftas att det finns elever som är anmälda till elevhälsan, men för vilka det inte har startats en utredning. Enligt rektorn görs inte utredningar i den utsträckning det behöver göras.

I intervjun med lärare uppges att det borde finnas åtgärdsprogram för fler elever på skolan, att lärare inte vet hur processen med särskilt stöd fungerar och att det saknas rutiner för särskilt stöd. I intervjun med elevhälsan uppger specialpedagogen att vissa elever får åtgärder som motsvarar särskilt stöd, men att eleverna inte har ett formellt åtgärdsprogram. Även rektorn uppger att det har satts in för åtgärder för elever som skulle kunna räknas som särskilt stöd utan att det finns ett åtgärdsprogram. Rektorn uppger att hon har valt att "gå in och släcka

bränder” därför att det inte finns pedagogiska utredningar. Rektorn förklarar att särskilt stöd satts in för att eleverna ska få stöd efter behov, samt att stödet har dokumenterats med en notering i skolans digitala system. Däremot uppger rektorn att åtgärdsprogram inte har upprättats. Enligt rektorn finns vid tiden för Skolinspektionens besök inte något aktivt åtgärdsprogram på skolan. Rektorn säger att skolan är fullt medvetna om att åtgärdsprogram behöver upprättas för fler elever samt att vårdnadshavare inte har fått information om möjligheten att överklaga åtgärder eftersom åtgärdsprogram inte har upprättats.

Rättslig reglering

Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av ett åtgärdsprogram ska elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Det ska även framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogram beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns omfattande brister i skolans arbete med att anmäla, utreda och fatta beslut gällande elevers behov av särskilt stöd.

Det framkommer av utredningen att såväl lärare, representanter för elevhälsan och rektorn känner till flertalet elever som de bedömer har behov av särskilt stöd, men som inte har anmälts för utredning om behov av särskilt stöd. Det framgår också att det finns elever som har anmälts för behov av särskilt stöd men som det inte har startat en utredning för. Vidare har skolan satt in åtgärder som bedöms motsvara särskilt stöd för elever trots att det inte fattats något beslut om att upprätta ett åtgärdsprogram. I intervju uppger representanterna för elevhälsan att de känner till ett flertal elever som de bedömer har behov av särskilt stöd, men som inte har fått särskilt stöd. Det framgår att det saknas rutiner på skolan för anmälan av elevers behov av särskilt stöd, upprättande av utredningar om särskilt stöd samt beslut om att utarbeta eller att inte utarbeta åtgärdsprogram.

Om en lärare inte anmäler att en elev kan vara i behov av särskilt stöd, trots att det befaras att eleven inte kommer att klara de betygskriterier som minst ska uppfyllas och eleven getts stöd i form av extra anpassningar, finns det en risk att rektorn inte får kännedom om elevens stödbehov. I sådana fall finns det även en risk att rektorn inte startar en utredning om elevens behov av särskilt stöd. Om en elevs behov av särskilt stöd inte utreds sker inte ett samråd med elevhälsan och eleven riskerar att bli utan det särskilda stödet som eleven har behov av, och rätt till enligt skollagen. Om en elev får åtgärder insatta som motsvarar särskilt stöd trots att det inte fattats något beslut om åtgärdsprogram mister eleven de rättigheter som är kopplade till ett beslut om att upprätta ett åtgärdsprogram. Eleven och elevens vårdnadshavare får då inte möjlighet att medverka vid upprättandet av ett åtgärdsprogram och ges inte heller möjlighet att överklaga ett beslut om åtgärdsprogram och att få åtgärden prövad.

Utredning av elevers frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med elever, lärare, representanter för elevhälsan samt rektorn uppges att skolan har många elever som har hög frånvaro. Enligt representanterna i elevhälsan är det överlag hög frånvaro för alla elever som går det sista året på gymnasiet. Enligt rektorn är det 30-70 procent frånvaro i årskurs 3 på vård och omsorgsprogrammet och totalt cirka 40 elever på skolan med hög frånvaro.

Elever och lärare uppger i intervju att vårdnadshavare informeras med ett sms samma dag om frånvaro genom skolans digitala system.

Lärare, representanter för elevhälsan och rektorn beskriver flertalet arbetssätt kring elevers frånvaro. Rektorn och lärare uppger att ett utvecklingsarbete gällande detta har påbörjats samt att skolan rapporterar till CSN när frånvaron blir för hög. Lärare anmäler elever med hög frånvaro till elevhälsan och det ska framgå av anmälan vad mentorn har gjort för insatser. Lärarna förklarar att rutinen är att mentorn har mentorssamtal och då utreds varför eleven inte kommer till skolan, de kartlägger och säkerställer anpassningar och skriver in anpassningarna i Unikum. De följer upp om elevens frånvaro minskar och gör en anmälan till elevhälsan om det inte sker. Lärarna uppger att dokumentationen brister, men inte kontakten med elev och vårdnadshavare. Rektorn förklarar att det finns många noteringar av kortare karaktär i skolans digitala system angående elevers frånvaro och många elever har individuella insatser. Rektorn uppger dock, att regelrätta frånvaroutredningar inte görs i den utsträckning som det borde göras och att det brister i dokumentationen.

Rättslig reglering

En elev i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Om en elev i gymnasieskolan utan giltigt skäl uteblir från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

Vid upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (15 kap. 16 § skollagen)

Fokus vid utredningen bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. Det är av största vikt att resultatet av en utredning av upprepad eller längre frånvaro ska utmynna i sådana åtgärder som behövs för att komma till rätta med elevens frånvaro. Tidiga åtgärder är ofta avgörande för att eleven ska återgå till skolan och fullgöra sin utbildning. (Prop. 2017/18:182 s. 59 f)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att utreda elevers frånvaro och att det rör ett stort antal elever.

Det framkommer av utredningen att det finns ett stort antal elever med upprepad eller längre frånvaro och att skolan vidtar vissa åtgärder för elever med hög frånvaro. Det framgår dock av rektorns uppgifter att skolan inte utreder dessa elevers frånvaro i den omfattning som det borde göras och att dokumentationen brister kring de utredningsåtgärder som företas. Av förarbetena framgår att fokus vid frånvaroutredningar bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. Det framgår visserligen av utredningen att mentorn utreder varför eleven är frånvarande men det framgår inte att utredningen utmynnar i sådana åtgärder som behövs för att komma till rätta med elevens frånvaro.

Utredning av elevers ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med elever, lärare, representanter för elevhälsan och rektorn uppges att ett flertal elever upprepat stör ordningen. Av intervjuer med rektorn och elevhälsans representanter framkommer att disciplinära åtgärder gentemot elever med ordningsstörande beteende vidtas. Av intervjuer med representanter för elevhälsan och rektorn framkommer dock att elever som vid upprepade tillfällen stört ordningen inte utreds. Rektorn uppger att skolan inte har någon mall för att utreda ordningsstörande beteende och att ordningsstörande är en konsekvens av något, ett symptom.

Rättslig reglering

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. (5 kap. 3 § skollagen)

Om en elev i gymnasieskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (5 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår att det finns ett flertal elever som upprepat stör ordningen. Trots att rektorn känner till de upprepade ordningsstörningarna från ett flertal elever har denne inte sett till att en utredning kring orsakerna till detta startats för dessa elever. Om orsakerna till upprepat ordningsstörande beteende inte utreds kan en rektor inte heller med utgångspunkt i vad som framkommer i en sådan utredning se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Skolinspektionen bedömer att skolan inte lever upp till författningarnas krav på att rektorn ska starta en utredning när en elev upprepat stör ordningen och därmed påverkar studieron negativt för de andra eleverna.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen). Huddinge kommun verksamhet vid Widerströmska gymnasiet uppfyller inte författningarnas krav vad gäller anmälan och utredning av elevers behov av särskilt stöd, utredning av elevers frånvaro, samt utredning av elevers ordningsstörande beteende. Det finns därför skäl att förelägga Huddinge kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Planen mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av och granskat Widerströmska gymnasiets plan mot kränkande behandling. Planen innehåller en beskrivning av skolans främjande och förebyggande arbete samt en sammanställning av löpande och årliga åtgärder som skolan ska arbeta med under året. Planen saknar en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts. Rektorn uppger vid intervjun

att hon är den som upprättar planen och att någon sådan redogörelse inte tagits med i läsårets plan. Rektorn uppger vidare vid intervjun att eleverna görs delaktiga genom klass- och kvalitetsråd där elever representeras.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

En sådan plan ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. (2 § förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår att eleverna på skolan görs delaktiga i planen mot kränkande behandling genom klass- och kvalitetsråd där de är representerade. Vidare framgår att skolans plan mot kränkande behandling innehåller en översikt över åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. I planen redogörs för vilka av dessa åtgärder som skolan avser att arbeta med under det kommande året. Planen saknar dock en redogörelse av hur föregående års planerade åtgärder mot kränkande behandling har genomförts. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att verksamheten vid skolan inte fullt ut lever upp till författningarnas krav avseende planen mot kränkande behandling.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Huddinge kommun verksamhet vid Widerströmska gymnasiet uppfyller inte fullt ut författningarnas krav vad gäller planen mot kränkande behandling. Utredningen visar att planen mot kränkande behandling inte innehåller alla delar som författningarna kräver. Visserligen finns uppgifter om främjande och åtgärdande insatser och vilka åtgärder som ska genomföras under läsåret men det saknas en redogörelse för hur förra årets planerade åtgärder har genomförts. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela ange Huddinge kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Anmälan om kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med lärare och rektorn uppger de intervjuade att personalen agerar och anmäler när kränkningar sker på skolan. Rektorn förklarar att hen får anmälningar om kränkande behandling genom skolans digitala system och att informationen då också kommer till huvudmannens kännedom. Under 2022 har rektorn mottagit 16 anmälningar om upplevd kränkande behandling.

Rättslig reglering

En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Anna Malmenfelt.

Utredaren Johan Duvdahl har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredarna Karin Lindqvist och Peter Sjöberg medverkat.